Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 163. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 27-го СЕРПНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 27, 1983 No. 163. VOL. XC.

В Чикаґо відбудеться 38-ма Конвенція Об'єднання Євангельсько-Баптистських Церков

Чикаґо, Ілл. (орг). — Тут в Українській Баптистській Церкві, 1042 Північ Деймен авеню, пресвітером якої є пастор Олекса Гарбузюк, в днях від 2-го до 4-го вересня відбуватиметься 38-ма Конвенція Об'єднання Українських Євангельсько-Баптистських Церков у ЗСА.

У цій Конвенції візьмуть участь делеґати церков Об'єднання і гості від споріднених церковних асоціяцій ЗСА і Канади. Із східньої Канади в Конвенції візьме участь численна делеґація молоді, яка буде виступати на спеціяльному Богослуженні для молоді в суботу ввечорі.

Головними промовцями на Конвенції будуть пастори: Георгій Вінс, Володимир Домашовець, Олекса Гарбузюк, Дмитро Марійчук і інші.

Гаслом Конвенції є: „Кожний віруючий — місіонер" а текст Конвенції взятий з історичної книги Нового Заповіту — Дій Святих Апостолів 10:38: „І ходив Він (Ісус) добро чинячи й усіх уздоровляючи, кого поневолював диявол, бо Бог був з Ним".

У своєму слові про Конвенцію пастор В. Домашовець, голова Об'єднання, сказав: „Ми живемо в часи великого наступу безбожжя на українські Церкви в світовому маштабі. Тому нам потрібно дати відсіч ворогові, який нищить Віру Христову в Україні і пробує розкладати українські Церкви у вільному світі. Ми маємо бути активними носіями християнства правдивого і горддивими місіонерами, здобуваючи душі для Царства Божого і зміцняючи наших вірних у пізнанні Правди Божої, бо Христос сказаз: „Як у слові Моїм позостанетеся, тоді справді Моїми учнями будете і пізнаєте правду, — а правда вас вільними зробить" (Єв. Івана 8:31-32). Наша 38-ма Конвенція — продовжував її лідер — має запалити її учасників місійним духом і вони мають понести цей дух боротьби з безбожжям і духовної та ревної активности в свої церкви, свої громади. Ми потребуємо пробудження!

Конвенцію попередять наради управи Об'єднання в п'ятницю о год. 2-ій по полудні, а офіційне відкриття відбудеться о год. 7-ій вечора молитовним Богослуженням і проповіддю на тему: „Христос — зразок для праці".

У суботу о годині 9-ій ранку відкриття ділових сесій довершить молитвою пастор Павло Пасічник. У програму ділових сесій входять звіти президії Об'єднання, огляд діяльности і місійної праці, резолюції, вибори нової управи Об'єднання на наступні три роки і накреслення плянів діяльности Об'єднання, в які входять — поширення праці Об'єднання в ЗСА, в Південній Америці, Австралії і — саме головне — в Україні з за допомогою радіопрограм „Голос Євангелії в Україну", що передаються чотири рази щотижня, пересилання різними шляхами духовної літератури в українській мові та моральною, матеріяльною і молитовною підтримкою переслідуваної безбожниками Ради Церков Євангельських Християн-Баптистів.

У неділю, 4-го вересня, будуть відправлені Богослуження, які будуть правити за духовну наснагу для всіх учасників Конвенції. На Конвенції будуть співати чотири хори — хор чикаґської церкви, збірний хор із різних церков Об'єднання під проводом диригента Івана Ковальзецького, жіночий та чоловічий хори. Головні теми проповідей: „Місія Ісуса Христа" — пастор Г. Вінс, „Місія Церкви" — пастор В. Домашовець, „Місія жінки" — пастор О. Гарбузюк. Закінчиться Конвенція місійним Богослуженням і проповідями пасторів Богуслава Штурми та мґра Д. Марійчука на тему: „Християнська місія — спасіння душ".

Учасники ЮМПЗ привітали „Свободу"

Учасники і команда заключної стадії святкувань 70-річчя Українського Пласту, які відбуваються в Західній Німеччині в рамках Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі, прислали привіт редакції „Свободи" з підписами членів команди та Начального Пластуна д-ра Юрія Старосольського. Привіт прийшов на спеціяльно виданій з нагоди святкувань поштівці, заголовну сторінку якої репродуковано вгорі.

КОМПАНІЯ СІРЛ скоро запропонує для зацікавлених новий лік на віддихальні органи, який значно кращий від вже існуючих, бо він дає можливість хворим на астму, хронічний бронхіт і емфизему, нормально працювати. Лік забезпечує кращий віддих на протязі 24-ох годин і не має побічного ефекту та не є шкідливим для шлунка чи печінки. Лік у продажу називається „Тео-24" від фактичної назви „Теопеллін".

ПАТРІЯРХ ЙОСИФ ПЕРЕЙШОВ ОПЕРАЦІЮ

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Владика Василь Лостен, епарх Стемфордської дієцезії, відкликаючись на джерела в Римі, підтвердив раніші вістки, що Їх Блаженство Патріярх Йосиф Сліпий перейшов складну операцію на пропуклину і стан його здоров'я не є найкращий. Владика Лостен відлетів до Риму у п'ятницю увечері, 26-го серпня ц.р.

Патріярх Йосиф перебуває в університетському шпиталі Джіяммеллі, там де перебував Папа Іван Павло II після поранення його атентатчиком два роки тому.

Рочестерська громада їде до Вашінґтону автобусами

Рочестер, Н.Й. (Х.Д.) — Тут створено громадську організацію, яка організує виїзд до Вашінґтону автобусами в неділю, 2-го жовтня, щоб взяти активну участь в демонстрації і натаврувати московський комуністичний режим за народовбивство в Україні в 1932-33 роках.

Про виїзд до Вашінґтону друкуються заклики в бюлетенях місцевих українських церков, надруковано кілька тисяч летючок, з докладними інформаціями, вже замовлено автобуси.

В православній церкві Святої Покрови і в церкві св. Миколая в неділю, 2-го жовтня, не буде Богослужень, а всі парафіяни громадно збираються їхати до Вашінґтону.

Автобуси відходять з паркувальної площі православної церкви Святої Покрови в суботу, 1-го жовтня, о год. 11:45 ночі; відходять з Вашінґтону до Рочестеру в неділю, 2-го жовтня, о 6-ій годині вечора.

Ціна подорожі — 30 долярів від особи.

Сенатор К.Дадд повернувся з поїздки до Польщі й інших країн

Гартфорд, Конн. — Сенатор Кристофер Дадд, демократ з Коннектикату, повернувся минулого тижня з 10-денної подорожі до Польщі й інших країн. Будучи в Польській Народній Республіці, сен. К. Дадд зустрічався на розмові з прем'єрміністром Войцсхом Ярузельским й іншими речниками теперішнього режиму. Він також зустрічався з Лехом Валесною, неформальним керівником зліквідованої профспілки „Солідарність".

Крім Польщі сен. Дадд відвідав ще Югославію, Мадярщину й Італію, де був прийнятий на авдієнції Папою Іваном Павлом II. Політичні спостерігачі підкреслюють, що сен. Дадд був найвищим речником американського політичного світу, який від часу проголошення у Польщі воєнного стану відвідав ту країну.

На спеціяльній пресовій конференції у Гартфорді, у якій до речі взяло участь багато кореспондентів не тільки льокальних, але також так званої великої преси, Дадд заявив, що економічні санкції проти Польщі не можна ще покищо зносити, бо в тій країні все ще існують терор, переслідування, ув'язнення інакодумців, розв'язування колись великих і леґальних проф-

(Закінгення на стор. 4)

У СВІТІ

ОФІЦІЙНЕ СОВЄТСЬКЕ агентство ТАСС повідомило в середу, 24-го серпня, з Кабулю що афганські урядові війська розбили групу повстанців у районі міста Герат, яке знаходиться в північносхідній частині країни недалеко кордону з СССР. Місто Герат та його околиці вже нераз здобували совєтські війська, нераз совєтські літаки безпощадно бомбардували саме місто і його околиці.

ВІЙСЬКОВИЙ РЕЧНИК Іраку повідомив, що іракські літаки потопили чотири великі морські одиниці Ірану на північ від іранського острова Карґ у Перській затоці. Речник сказав, що в потопленні брали участь комбіновані сили морських кораблів і летунства Іраку. Крім того, речник повідомив також про те, що був збитий один іранський реактивний винищувач, коли він намагався атакувати іракські нафтові джерела в затоці.

ОФІЦІЙНІ ОСОБИ Адміністрації Роналда Реґена повідомили в середу 24-го серпня, що американський уряд видав в'їзну візу міністрові внутрішніх справ Нікараґуа Томасові Борхе, якому відмовили дозвіл прибути до ЗСА на початку цього року. Раніше відмовили Борхе видати візу на тій підставі, що він плянував використати свій приїзд до ЗСА, як „пропаґандивний цирк". Тепер Державний департамент переглянув своє рішення у зв'язку зі зміненими „цілями та обставинами поїздки".

ОФІЦІЙНЕ АҐЕНТСТВО Анголі Анґоп повідомило в середу, 24-го серпня, що президент Анголі Хозе Едуардо дос Сантос відкинув будь-яку можливість переговорів з Повстанським союзом за повну незалежність Анголі (УНІТА). У повідомленні зі столиці Анґолі Люанди Анґоп заявило, що президент Сантос у своїй промові у вівторок обвинуватив Південну Африку в намаганні скинути його уряд силою. Президент Сантос заявив, що теперішній наступ і успіхи повстанців в Анґолі мають на меті змусити його уряд приступити до переговорів зі „зрадниками", згуртованими в групах запроданців УНІТА під проводом Хонаса Савімбі".

ПРЕЗИДЕНТ НІҐЕРІЇ, найбільшої демократичної країни в Африці, Шеґу Шаґарі і його Національна партія Ніґерії здобули ще одну велику перемогу у виборах до Сенату, які відбулися в середу, 24-го серпня. Національна партія здобула 55 місць у 96-членному сенаті та майже подвоїла свої сили після минулих виборів у 1979 році. Її основні противники Партія єдности і Ніґерійська народна партія здобули по 12 місць кожна. Дана перемога наступила після перемоги у президентських виборах, яка залишила президента Шаґарі в президентському кріслі ще на один термін, а також здобуття 13 із 19 місць губернаторів стейтів країни.

АМЕРИКАНСЬКЕ АҐЕНТСТВО Сі-Бі-Ес повідомило в середу, 24-го серпня, що американська розвідка розкрила нову спробу висадити в повітря американське посольство подібно до того, що сталося в Бейруті 18-го квітня ц.р. Цього разу це мало статися з американським посольством у Кувейті. Джерела розвідки говорять, що нитки змови ведуть до столиці Ірану Теґрану, до міністерства закордонних справ. За бомбовий напад на американське посольство в Бейруті відповідальна, як сама призналася, ісламська група, прихильна до аятолли Хомейні.

З. ПОПАДЮКА ЗАСУДИЛИ НА 15 РОКІВ УВ'ЯЗНЕННЯ І ЗАСЛАННЯ

Амстердам, Голляндія (УІС „Смолоскип"). — Згідно з одержаною з України вісткою, 4-го березня 1983 року в Актюбінську в Казахстані відувся суд над Зоряном Попадюком. Його звинувачували в „антирадянській аґітації і пропаґанді" і засудили на 10 років ув'язнення і п'ять років заслання.

Зорян Попадюк, колишній студент Львівського університету, народився 21-го січня 1953 р. був засуджений у 1973 році у Львові на сім років ув'язнення і п'ять років заслання. Його звинувачували тоді у видаванні студентського самвидавного журалу „Проґрес" і розповсюджуванні українського самвидаву. У березні 1980 року він був висланий на заслання в Казахстан, де важко хворів і де мав операцію леґенів.

У січні того ж року у шведській газеті „Експрессен" появилася велика стаття про нього, яку підготовив відділ „Міжнародної Амнестії", який займався його обороною.

Після відбуття два і пів року заслання, він був заарештований у жовтні 1982 року, а згодом, після піврічного слідства і багатьох допитів його знайомих, засуджений на максимальний строк покарання.

Друзі й знайомі Зоряна Попадюка у Львові і Києві впевняють, що Зорян так важко хворів, що він не тільки не займався, але практично й не міг займатися будь-якою правозахисною діяльністю.

Суд над З. Попадюком уважають на Україні за спробу уряду Ю. Андропова, колишнього шефа КҐБ, фізично розправитися з усіми колишніми українськими політв'язнями і особами, які в будь-який спосіб були причетні до українського правозахисного руху чи до ОУН-УПА.

ФРАНЦІЯ ШУКАЄ ДИПЛОМАТИЧНОЇ РОЗВ'ЯЗКИ

Париж, Франція. — Маючи в Чаді понад 3,000 парашутистів, протилетунську зброю, гелікоптери і певну кількість військових бойових літаків для оборони законного чадського уряду проти підтримуваних Лівією заколотників, Франція закликала в середу, 24-го серпня, до мирного полагодження конфлікту і розпочала дипломтичні заходи розв'язання воєнного спору в цьому районі північної Африки.

Президент Франції Франсуа Міттеран скликав засідання свого уряду і провів першу нараду від початку прибування французьких парашутистів до Чаду минулого тижня. Покищо не опубліковано жадного повідомлення про результати засідання французького кабінету, але офіційно повідомили, що президент Міттеран обговорить положення в Чаді повністю в інтерв'ю, яке буде опубліковане в газеті „Лє Монд" в четвер.

Натяк про відношення президента Міттерана до всієї справи зробив речник уряду Макс Ґалльо після засідання уряду, заявивши що Франція дає перевагу мирному полагодженню і саме для того послала свою допомогу, щоб її мирні пропозиції були підсилені переконливою військовою присутністю.

Тоді, як Франція укріпила своєю допомогою положення урядових військ Чаду і дала зрозуміти лівійському лідерові полковникові Муаммарові Каддафі, що краще полагодити конфлікт за столом переговорів, ніж добиватися розв'язки війною, президент Ліберії Самуель До заявив у середу, що Каддафі посилає терористів і зброю до всіх країн Африки, намагається підкупити її лідерів, а в інших місцях повалити невигідні йому уряди і таким чином встановити свою контролю над Африкою.

„Каддафі — це людина, я вважаю, яка хотіла б керувати всією Африкою, що неможливо зробити", — заявив президент До в інтерв'ю на третій день своїх офіційних відвідин в Ізраїлі.

Міністер оборони Ізраїля Моше Аренс обіцяв допомогу Ліберії проти загрози будь-якого вмішування Лівії у справи Ліберії.

В АМЕРИЦІ

РЕЧНИК НАЙБІЛЬШОЇ еспаномовної групи в ЗСА Арнольдо Торрез обвинуватив президечта Роналда Реґена, що він „спекулює на почуваннях еспаномовних американців" і тільки перед виборами звертається до них за допомогою. А. Торрез, який є директором Об'єднаної ліґи латиноамериканців, заявив кореспондентам, що „цей Президент зробив дуже мало для полегшення долі американських громадян еспанського походження. Р. Реґен своєю ощадностевою політикою ще більше поглибив матеріяльну нужду еспанців, головно у великих містах і так званих ґетто". Згадана Ліґа нараховує 110,000 активних членів і має відділи у 43-ох стейтах ЗСА.

ДВА КАЛІФОРНІЙСЬКІ конгресмени Дон Едвардс і Фортні Старк, обидва демократи, виступали з формальним обвинуваченням президента Роналда Реґена і його Уряду, що вони толерують нелеґальну діяльність філіппінської розвідки, яка мститься на опонентах до теперішньої політики філіппінського уряду. Речник Адміністрації, заступник пресового секретаря Білого Дому Леррі Спікс, відповідаючи на закиди згаданих конґресменів, сказав у Лос Анджелесі, де він перебуває разом з Президентом, що обвинувачення спирається виключно на здогадах і спекуляціях і в закиді немає ані крихітки правди. Копії з обвинуваченням і прізвищами філіппінських розвідників, які працюють в амбасаді у Вашінґтоні, конґресмени передали урядовим чинникам і пресі.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ відвідає від 11-го до 21-го вересня країни північної Африки і Східньої Европи, включно з трьома комуністичними країнами, — заявили речники Білого Дому. Дж. Буш в товаристві своєї дружини і численних дорадників та журналістів, які звичайно супроводжають високого речника Уряду у його поїздці, відвідає Марокко, Альжир, Тунізію, Югославію, Румунію, Мадярщину і Австрію. Поїздка Буша була раніше узгіднена з президентом Роналдом Реґеном.

ОРГАНІЗАТОРИ МАРШУ до Вашінґтону, так звані прихильники миру, які також домагаються останньо заморожения нуклеарної зброї, але чомусь тільки у З'єднаних Стейтах Америки, надіються, що в цьому поході, формально очолюваному вдовою по Мартинові Лютерові Кінґові, Коретою, візьме участь понад 200,000 осіб, щоб в такий спосіб відзначити 20-ту річницю такого походу чорних під проводом Кінґа. Великий мітинг у Вашінґтоні проходитиме під гаслом: „Я маю візію", взятого з промови Кінґа під час його виступу там. Свою участь у марші заповіли пастор Джессі Джексон і багато інших негритянських лідерів.

ЗСА І СССР ПІДПИСАЛИ ДОГОВІР В СПРАВІ ЗБІЖЖЯ

Москва. — З'єднані Стейти Америки і Совєтський Союз підписали в четвер, 25-го серпня, п'ятилітню угоду про постачання збіжжя, яка дає СССР нову ґарантію, що продаж американського хліба не припиниться.

Це перша велика двостороння угода, про яку ці дві країни домовилися від часу совєтського військовєнападу на Афганістан у грудні 1979 року.

Секретар сільського господарства ЗСА Джан Блак сказав совєтським представникам на церемонії підписування угоди, що це „дуже і дуже важлива нагода". Потім він представив цю угоду на пресовій конференції як „першу будівельну цеголку в намаганнях збудувати постійніші та конструктивніші відносини" між обидвома країнами.

Церемонія підписання угоди про продаж збіжжя для Совєтського Союзу відбулася в міністерстві закордонних справ СССР три і пів року після того, як президент Джиммі Картер обмежив продаж зерна Москві після її нападу на Афганістан. У четвер секретар Блак відмежувався від такого кроку, назвавши його „ганебною сторінкою", яка змусила Совєтський Союз звернутися до інших країн і тим самим нанесла шкоду американським фармерам. Ця заввага викликала гостру відповідь Збігнєва Бжезінского, який був тоді дорадником в справах безпеки президента Картера. Бжезінскі сказав: „Що дійсно є ганебним — це те, що секретар Блак став на коліна перед Москвою".

Секретар Блак запевнив совєтську сторону в тому, що ЗСА будуть надійнішим партнером в постачанні збіжжя в майбутньому.

Текст нової угоди був опублікований відразу після підписання. В ньому є зобов'язання американської сторони не припиняти постачання зерна, закупленого Совєтським Союзом на протязі п'ятилітнього періоду згідно з умовами угоди, поки обидві сторони не погодяться змінити їх.

Д-р Роман Осінчук видужує після операції

Ню Йорк. — Управа Наукового Товариства імени Шевченка з правдивим вдоволенням інформує, що д-р Роман Осінчук, дійсний член НТШ, директор Біологічно-хемічно-лікарської Секції і голова Ювілейного Комітету для відзначення 110-річчя НТШ, після успішно переведеної операції приходить до здоров'я і цікавиться вже різними, близькими його серцю справами, зокрема тими, що стосуються Наукового Товариства ім. Шевченка. Управа НТШ висловлює д-рові Романові Осінчукові своє щире співчуття з приводу його недуги та бажає йому якнайшвидшого повороту до повного здоров'я з прикметною йому енерґією у всіх його продуктивних діях.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

БОЛЬШЕВИКИ РОЗСТРІЛЯЛИ 35 „САБОТАЖНИКІВ"

МІЖ РОЗСТРІЛЯНИМИ ЗНАХОДИТЬСЯ ЗАСТУПНИК КОМІСАРЯ ХЛІБОРОБСТВА Ф. ПАЛАЩУК

Бівторок, 14 березня 1933

Москва (СССР). — За підписом голови Державного Політичного Управління Менджинського оголошено про розстріл 35 „саботажників" на сільськогосподарському фронті. Крім того 22 інших післано до в'язниць на час 10 років і більше. Серед розстріляних є кілька вищих урядників міністерства хліборобства та міністерства харчів, є в тім числі заступник всеросійського комісаря хліборобства Ф. Конар, якого дійсне назвище Федь Палащук. Він походить з Галичини й до кінця 1919 р. брав активну участь в українській визвольній боротьбі, а пізніше перейшов до большевиків.

Розстріляно й ув'язнено всіх за те, що на Україні, на північному Кавказі та в Білорущині селянство відмовилося засівати поля,й большевицька влада не в стані примусити населення виходити в поле на роботи. Всі надії большевиків на успішну посівну кампанію в цьому році також не виправдуються. Тому влада старається знайти винних у своїх невдачах і карає членів своєї партії та урядовців за „саботаж", за зіпсуття тракторів, за недоставлення насіння й т.п. Таких масових розстрілів урядовців вже не було від 1930 року, коли то розстріляно 48 урядовців комісії розділювання харчів.

БОЛЬШЕВИКИ СИСТЕМАТИЧНО ВИСИЛАЮТЬ УКРАЇНЦІВ НА СИБІР

КОРЕСПОНДЕНТ АМЕРИКАНСЬКОЇ ҐАЗЕТИ БАЧИВ СКРІЗЬ НА СТАЦІЯХ ЗАЛІЗНИЦЬ ҐРУПИ ГОЛОДНИХ І ОБІДРАНИХ „КУЛАКІВ", ЯКИХ ЖЕНУТЬ НА СИБІР

Четвер, 30 березня 1933

Москва (СССР). — Кореспондент нюйоркської газети „Ді Ню Йорк Сан", подає, що під час об'їзду ним північного Кавказу він на Кубані скрізь по стаціях бачив групи обідраних і голодних селян, яких чекісти гнали на Сибір. Цих нещасливих хліборобів-козаків чекісти назвали „куркулями" й тепер висилають їх цілими родинами з рідних місць.

Переїзджаючи станицями Кубані, кореспондент бачив цілі вулиці порожних домів, бо їх мешканців арештовано й, або розстріляно, або запроторено в тюрми, або вислано на північ. Станиці Кубані нагадують місця, де був великий землетрус і населення втікло звідти, боячися нових потрясень землі. В деяких станицях та домах уже з'явилися нові господарі, яких комуністична влада прислала з півночі Московщини. Та ці господарі, хоч і належать до колхозів, які комуністична влада фаворизує, також пухнуть з голоду.

* Державне Політичне Управління — це ГПУ — прим. Ред.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Вчора поневолювач — сьогодні союзник

Пустинна країна Чад у середній Африці має хіба тільки дуже далекий і посередній зв'язок з українською проблематикою, і то тільки як приклад на можливість розвитку історичних подій вже не в Африці, а у Східній Европі. Територією країна досить велика, бо близько 460,000 квадратових миль, але з населенням несповна 5 мільйонів душ. Володіли там різні племінні ватажки і торгівці невільниками, аж поки на переломі минулого і цього сторіччя Франція зробила Чад своєю колонією і правила там аж до серпня 1960 року, коли признала Чадові державну суверенність. Тільки фахівці африканських та зокрема арабських справ можуть знати, скільки у тих арабів є якогось расового, національного чи племінного патріотизму. Але французьке колоніяльне панування очевидячки не було для населення важке й економічно виснажливе, бо тамошні освічені люди вживають тепер французької мови, вона теж є мовою урядовою поруч із арабською (подібно як в Індії мова англійська). Цікаве явище у тому, що автохтони не мають жалю до французів, як колоніяльних поневолювачів. Навпаки, вони дивляться на Францію, як на країну, яка повинна бути союзником чи навіть протектором і опікуном їхньої батьківщини.

Це виявилося яскраво, коли диктатор північної сусідньої держави Лівії, теж частини арабського світу, пішов походом проти Чаду, старраючись побільшити лівійську територію коштом того південного сусіда, хоч він цинічно цьому заперечує.

Типовий загарбницький імперіялізм, який прагне використати свою мілітарну перевагу над слабшим сусідом. Чад має формально 20,000 війська — фактично менше, коли взяти на увагу поганий вишкіл і примітивне озброєння. Лівія, совєтський сателіт, нараховує тепер понад 60,000 добре совєтськими підстаршинами вишколених вояків, — має теж танки, панцерні вози й сотні джетів-бомбардувальників совєтського типу МІҐ. І ось, заатакований Чад звернувся до Франції з просьбою прийти йому в допомогу, про що вже була мова. Французький президент Міттеран спершу відмовився, покликаючись на договір, списаний при признанні Чадові самостійности, що Франція не обов'язана висилати туди своє військо. Проте Міттеран змінив свою настанову: до Чаду вислано вже дві тисячі французьких парашутистів і 10 бомбардувальників типів „Яґуар" і „Міраж" включно з протитанковою зброєю. Французький президент нарікав, що президент Реґен ніби без попереднього порозуміння з ним вислав стаціоновані в Судані розвідчі літаки до Чаду; з Вашінґтону заперечено цьому, сказавши, що президент Реґен зразу прилюдно ствердив, що Чад — „це проблема Франції". Коментатори здогадуються, що французький президент з тактичних причин, „для внутрішнього вжитку" сказав таке.

Франція не квапиться вступати у війну проти Лівії, але, виславши до Чаду ескадрилі літаків і 2,000 парашутистів, Франція заманіфестувала свою „присутність" у Чаді і підтримала вимогу Ліґи африканських держав, щоб негайно припинилися воєнні дії між Лівією і Чадом. В американській пресі можна було вичитати розумний коментар, що навіть безскрупульний лівійський диктатор Муаммар Каддафі, який зискав собі опінію протектора міжнародного тероризму, зацукається перед провокуванням конфлікту, який втягнув би в ту його авантюрницьку історію З'єднані Стейти і Совєтський Союз. Бо коли б французькі вояки й летуни почали гинути в Чаді, то це може розпалити пожежу, в якій згорить не тільки немилий лівійському диктаторові чорний президент Чаду, але й диктатор Лівії.

Нам, українцям, цікавий приклад, як-то вчорашній колоніяльний поневолювач може стати нинішнім союзником, ба навіть протектором усамостійненої колонії. Очевидно, що куди яскравіший приклад на радикальну зміну політичних відносин подає приклад Німеччини і Франції. На протязі сторіч вони були ворогами. Прикордонні провінції Альзація і Льотаринґія були сторіччями кістьми незгоди. У війні Прусії проти Франції за Бісмарка у 1870 році Франція зазнала упокорення, коли пруське військо маршувало вулицями Парижу, і цю ганьбу описав поетично великий Віктор Гюґо. У Першій світовій війні німецька облога Вердену створила там найбільший у світі військовий цвинтар. У Другій світовій війні „непереможна" лінія Мажіно виявилася забавкою для стратегії гітлерівських генералів, бо німці обійшли лінію Мажіно й заатакували її з-позаду та окупували цілу Францію аж до Піренеїв. Але прийшов у Франції до влади Шарль де Ґоль і в Німеччині Конрад Аденауер, і Франція і Німеччина стали союзниками та стрижнем Атлантійського Союзу (НАТО). Зміняються потреби народів, і великі люди забувають про минуле та розв'язують проблеми на базі нинішнього і завтрішнього, а не вчорашнього дня.

Михайло Кучер

ЛЕНІН ПІСЛЯ ПЕРЕМОГИ

III.

Але не поспішаймо жалувати Леніна. Він писав: „Сантиментальність — не менший злочин, як на війні шкурництво. Той, хто відступає від дисципліни, впускає ворога у своє запілля (Ленін, т. 33, стор. 48).

1848 року було написано: „Комунізм визнає тільки свій шлях як стан постійної війни проти всесвітнього капіталізму". І що з того, що з тим гаслом зробив Ленін, — він обернув свою партію у колонізатора своєї ж країни. Сталін цю колонізацію зробив тотальною. Ленін розстріляв або вигнав закордон всіх, хто з ним не погоджувався. А ось „шляхетний" Ленін у леґендах і його харчова політика: „Членам Ради оборони: хліб перестав надходити. Щоб спастись, потрібні негайні заходи, дійсні, екстремні. Теперішній хлібний приділ негайно зменшити для тих, хто не працює в транспорті; збільшити для тих працюючих: нехай згинуть ще тисячі, але країну треба спасти (Ленін, т. 29, ст. 390); це значить, що ціною життя треба хліб привезти у Москву, ціною життя мільйонів українців у першу чергу. Ленін боявся, що голодні люди в Москві повстануть і скинуть його диктатуру.

Сталін хутко зрозумів справжнього Леніна і він для нього обернувся в ніщо. Сталін погорджував Леніном, але офіційне відношення було інше. Ленін став безпомічним півпаралітиком, який безнадійно змагався із смертю. При кінці життя Леніна співробітники нищили Леніна його ж цитатами. Спочатку добрий тактик і політичний інтриґан, блискучий демагог, успішний колонізатор своєї ж країни, але непослідовний і невдалий диктатор, Ленін при кінці життя у леґендах воскрес як ґраніт, позбавлений всіх людських слабостей і невдач. Виник поганий фальшивий штамп „ленінського керівництва". Тим стилем оперував Сталін, Хрущов, Брежнєв і тепер Андропов. Все можливе, бо в СССР мало хто читав повне видання творів Леніна, або боявся сказати правду про прочитане, і ніхто там не пише критичних праць про нього, як тут це зробив, наприклад, Солженіцин, і сотні інших більших і менших авторів. Ленінським керівництвом і щогірше „національною політикою" Леніна опановані, щиро або ні, наші дисиденти під займанщиною. Користи жадної це не дає, а продовжує підтримувати леґенду про „об'єктивного Леніна". Стенограм партійних з'їздів також в СССР не читають, і вони мабуть недоступні.

Ленін добився політичної перемоги кров'ю і терором. Щастя людству не дав.

Серед книг про історію світового комунізму найбільш достовірною вважається книга Ференца Фейто „Ленінська спадщина". Фейто — старий член Мадярської комуністичної партії. Його книга — монументальна праця про історію сучасного комунізму, починаючи з Леніна. Він пише: „Ленінізм перетворився в сталінізм тому, що Сталін був найбільш енергійним, найбільшою політичною звірюкою. Будова соціялізму в одній країні вимагає єдности ідеології, влади в одних руках. Для Леніна Сталін був природним і бажаним наслідником. Непорозуміння (поміж ними) за останніх років життя мали особисті причини. Совєтська держава неухильно стремить до стабілізації режиму. Це був Ленін, хто заборонив фракції. В руках Сталіна ця заборона обернулася у могутню зброю для кваліфікації кожної нелюбої групи як антипартійної. Повернення до так званої „соціялістичної законности" — це не що інше, як шлях до безпеки керівництва. Спротив совєтському імперіялістичному комунізмові викликав комуністичні націоналізми та загальну глибоку кризу марксизму-ленінізму; теперішній еврокомунізм — це леґенда. Західні комуністичні партії в основному залишаються вірні головним засадам марксизму-ленінізму. Не вистачає бути вірним своїм переконанням. Треба себе запитати, чи вони правдиві".

Степан Женецький

СТОЛІТТЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МУССОЛІНІ

У п'ятницю, 29-го липня цього року, минуло 100 років від дня народження Беніта Муссоліні, що 20 років був провідником (по італійському „ель дуче") Італії. Цю річницю відзначила італійська і світова преса, поміщуючи прихильні чи менш прихильні статті про цього італійського державного мужа. Дата ця розворушила спомини та викликала жваві відгуки про нього серед італійського народу.

Ті італійці, що їх переслідували за владування Муссоліні бажали б, щоб пам'ять про Муссоліні була погребана минувшиною. Але є багато італійців, які все ще мріють про славу, яку він приобіцяв був італійському народові, і бажали б відновити якщо не його ідеї, то бодай пам'ять про нього.

Муссоліні почав був володіння свого фашистівського режиму обіцянкою встановлення права і порядку на місце соціяльного безправ'я та безпорядків. Ці ідеї промовляють до італійців також сьогодні, бо й тепер в Італії розпаношилися, як і в часах Мусоліні, партійна забріханість та корупція.

— Що дала нам вся ця порожня балаканина про демократію? — питає Філотея Бертолі, власниця крамнички в Умбрії. — „Нам багато краще жилося за Муссоліні".

Багато італійців пробачило або забуло часи твердого володіння Муссоліні, безславну проґру в Другій світовій війні та довгу, болючу реакцію, що слідувала при кінці фашистівської ери.

Альберта Джіокамеллі, з Больонії, столітня жінка, колишня вчителька, так висловилася перед закордонним журналістом про теперішні часи і часи правління Муссоліні: „Нашими теперішніми урядами керують пачки кльовнів. Дуче принайменше був чесний. Це були його погані дорадники і злі люди кругом нього, що спричинили його упадок".

На правопорядок і чесний уряд часто покликаються провідники неофашистівського Італійського соціяльного руху (ІСР) у їхніх закликах до виборців, знаючи, що італійці дуже розчаровані сучасними італійськими урядами. В останніх парляментарних виборах, що відбулися в червні ц. р., ІСР одержав 2 відсотки більше голосів як у попередніх, що становить 7 відсотків всіх голосів. Наслідком того неофашисти стали четвертою щодо величини партією в Італії.

„Наш нещодавній успіх у виборах немає нічого спільного із столітньою річницею народження Муссоліні, — впевняє Джорджіо Альміранте, провідник ІСР. — Народ голосував за нами тому, що ми змагаємо до відновлення порядку через право, тому що наші руки чисті від будь-яких скандалів і тому, що ми пропонуємо реформи диктатури, що її встановили сучасні партії".

Він обережно називає свою партію „правою", а не „фашистівською".

Натомість Мавро Строччі, молодий комуністичний посадник міста Предаппіо, де похований Муссоліні, як і личить комуністові, заперечує це твердження Альміранте. Він твердить, що ІСР поробив усе можливе, щоб пов'язатися бодай сантиментально з фашизмом. Він каже, що неофашисти навіть готові наново скасувати особисту свободу, щоб знов привернути фашизм до життя.

Багато з тих, хто причинився до зросту ІСР, — це молоді виборці. Альміранте оцінює, що найменше 60 відсотків його слухачів, коли він об'їздив край з передвиборчими промовами цієї весни, були „чисті, короткострижені молоді люди". За твердженням ІСР, 10 відсотків молодих італійських виборців, що голосували перший раз, віддали свої голоси на ІСР.

„Молоді люди, що голосували за ІСР, не голосували ідеологічно, — твердить комуніст Строччі. — Це були голоси протесту проти факту, що теперішній уряд не займається проблемами, що виринають перед нами сьогодні".

Багато старших італійців та італійських підданих інших національностей турбуються, що сота річниця народження Муссоліні, якщо не буде відповідно переведена, може причинитися до створення „нереалістичного образу фашистівської ери" і зміцнити популярність ІСР. Зокрема чутливими на це можуть стати молоді люди, які не жили в роках фашистівського володіння і яких не вчили про ці часи в школах аж донедавна.

„Існує велика прірва незнання про цей період", — говорить Арріґо Больдріні, голова Асоціяції партизанів, які боролися проти Муссоліні під час Другої світової війни. — В школах слід навчати молодь про Муссоліні і фашизм так, як це було; скільки це коштувало Італії; про брак свободи і багато людського страждання".

Інший колишній член протифашистівського підпілля остерігає: „Муссоліні треба згадувати так, щоб ми не поповнили тієї помилки наново".

Спостерігачі пишуть, що в Італії мало хто вірить у відродження фашизму, бо доба фашизму проминула. Він тепер вже належить до історії . Так сказав Дон Мікельанджельо, парох Предаппіо, дослідник часів панування фашизму.

Інші міряють глибину бажання італійців мати лад і стійкість у країні: „Половина італійців є в пошуках сильної, авторитетної людини, яка зуміла б завести лад і порядок на місце безладдя, що розпаношилося в нас тепер", — заявив згаданий вище комуніст Строччі, який впевняє, що нова права диктатура неможлива в Італії.

Італійський соціяльний рух (ІСР), мовляв, намагається зліквідувати іншу диктатуру — диктатуру партій, яких провідники неофашизму обвинувачують у всіх лихах італійських сучасних урядів. ІСР дораджує зменшити число послів і важливости парляменту, а натомість скріпити владу президентів, які повинні бути обирані виборцями у безпосередньому голосуванні.

В цьому році, коли в Італії прийшов до влади 44-ий уряд за 37 років після закінчення Другої світової війни, туга за сильним лідером, який завів би лад і порядок у країні, дуже скріпилася серед італійського народу. І якщо б така людина виринула з лав неофашистівського Італійського соціяльного руху — італійці пішли б за нею, як свого часу були пішли за Бенітом Муссоліні.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про імена, що завмирають

Наша мова багата на гарні імена чоловічі і жіночі та здається, що молодим батькам, які шукають імени для свого дитяти, не дуже важко вибрати одне, бо стільки їх є гарних та звучних.

Але тим часом на ділі є зовсім інакше: тепер вибирається тут, на американському континенті, таке ім'я, яке буде добре звучати в англійській мові, або яке можна легко на англійську мову перелицювати. Минулися давні звичаї, коли дітей називали іменем батька чи діда, матері чи бабуні. Для теперішніх українських батьків у вільному світі найважливіше, щоб ім'я було коротке, однозвучне та нікому не давало труднощів його вимовляти.

Це бажання звузило скалю українських імен до справді декількох, які постійно повторюються, вилімінувавши цілий ряд прегарних старих традиційних імен.

Цікаво завважити, що подібне явище бачимо на наших землях під совєтською окупацією. Там також закинули цілий ряд українських імен, але із зовсім інших причин. Там ті, які хочуть оправдати нові і невідомі раніше імена, признаються, що у них є просто страх уживати такі „націоналістичні" імена, як Тарас, Богдан, Оксана, Леся. Зате роїться серед українців від Валентинів, Валеріїв, Анатоліїв, Вячеславів і Вікторів, а в дівчат часто повторюється ім'я Людмила, Татьяна, Ніна , Раїса чи Рада. Десь по дорозі „загубилися" з роками Ольги, Марії, Христини і Анни та Остапи, Зенони, Орести і Данили.

Як воно дивно! Тут — опортунізм, там — боязнь змінили обличчя українських родин, призначили на повільну або й скору смерть цілу велику скарбницю донедавна популярних, гарних українських імен. Не вірите?

Перегляньте ось хоча б списки українських дітей в українознавчих школах, на молодечих таборах чи на спортових змаганнях, тут, на американському континенті. Таких імен, як Зенон, Ярослав, Мирослав, Семен, Ярема, — чи дівочих, як Олена, Ольга, Любомира, Ярина, майже зовсім тут не можна подибати.

Постійно однак повторюються Андрії, Марки Юрії, Романи, а у дівчат — Марти, Христі, Роми, Марусі, бо ці імена легко перевести на англійські.

Ми подали тільки декілька прикладів, але ми певні, що є їх більше і що кожний з читачів може із оточення своїх знайомих та близьких найти ще інші.

Проблема, однак, не в знаходжені прикладів, а в самому підході до справжньо українських імен. Коли в Україні звичайний людський страх не дозволяє їх уживати, то тут того страху вже ніяк немає, а є лише звичайна вигода, яка, як в багато інших випадках щоденного життя, є найкоротшою дорогою до затрати українського духу в нашій спільноті.

О-КА

Південноафриканська Республіка в небезпеці

Глянувши на мапу Африки, легко зрозуміти, чому захоплення Родезії — тепер Зімбабве — марксистами, це частина пляну окружити Південноафриканську Республіку і позбавити її незалежности.

Мозамбік, Замбія, Анґоля і тепер Зімбабве, у співробітництві з СССР, Східньою Німеччиною і Кубою, оточили Південноафриканську Республіку поясом ворожих країн. Якщо Намібії, що тепер є під протекторатом Південної Африки ,попаде в руки соціялістів, то окруження буде закінчене.

Південна Африка — ключ до ізоляції ЗСА. Ця країна має колосальні ресурси сировини — золота і діямантів. Від цієї сировини залежить економіка Европи. Південна Африка контролює ринок золота і діямантів та впливає на валютні і фінансові біржі світу. Ця країна має дуже важливе географічне значення у світовій транспортаційній системі ЗСА. Суезький канал можна легко знищити за війни.

Расизм тепер модний і є знаряддям знищення Південноафриканської Республіки. Чорне населення цієї країни має найвищий життьовий рівень у порівнянні з рештою чорної Африки.

Неґри там отримують вищу освіту і загально чорне населення не виявляє бажання знищити ту країну. Гасло „одна людина — один голос" може вплинути катастрофально на долю країни, яка попаде в руки некомпетентних марксистсько орієнтованих чорних активістів.

Великі маси чорного населення у всіх марксистських країнах Африки помирають з голоду, або її нищать соціялістичні диктатори.

М. К.

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки та огляди, повинні присилати разом з двома примірниками даного твору до редакції „Свободи" також адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Василій Ґлазков

ГОЛОД ТРИДЦЯТИХ РОКІВ В СССР

(„Новое русское слово", 24-го і 26-го грудня 1982).

III.

Терор і насильство посилилися, як посилилися і збільшилися до неможливости продподатки. Бралося все: хліб, масло, м'ясо, шкура, вовна, птиця; при цьому вираховувалися і різні „страхівки", навіть... за дим з комина, що не скриває і М. Шолохов у „Піднятій цілині".

Ті хутори і станиці, котрі не виконували пляну хлібозаготівлі і різних продподатків, заносилися на „чорні дошки". Ці „чорні дошки" друкувалися в усіх місцевих ґазетах, у тому числі в крайовому органі „Молот", і розклеювались на площах та в громадських місцях.

Якщо хутір чи станиця після того і далі не виконували „пляну", влада виселяла населення, і в зимову холоднечу в товарних замкнених вагонах для худоби відправляла за полярне коло, на Сибір.

Так була виселена і станиця Полтавська на Кубані. Ми маємо фотокопії наказу про виселення, розклеєного на плотах 17-го грудня 1932 року і надрукованого в газеті „Молот".

Наводимо уривки з цього наказу в перекладі з російської мови.

„Наказ коменданта Полтавської станиці, Слов'янського району, Північнокавказького краю.

Президія Виконавчого комітету ради Північнокавказького краю постановила 17 грудня 1932 року:

У зв'язку з тим фактом, що станиця Полтавська, яка була на чорній дошці, не зважаючи на всі прийняті заходи, свідомо саботує всі економічні зарядження совєтської влади і, без сумніву, перебуває під контролем куркулів, ВСІ МЕШКАНЦІ СТАНИЦІ (одноосібники і колгоспники) ВИСЕЛЯЮТЬСЯ, за винятком громадян, які довели свою льояльність до совєтського режиму під час громадянської війни і в боротьбі проти куркулів.

Рада станиці розпускається за її участь у куркульському саботажі проти сівби і поставок хлібозаготівель.

Створена комендантура буде керувати операціями на основі ВОЄННОГО СТАНУ і для виконання наказу про виселення, щоб створити РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ПОРЯДОК в станиці, щоб забезпечити виселення і зберегти майно, будівлі і поля, котрі є під засівом, та їх продукцію.

Я попереджую населення станиці, що будуть вжиті найсуворіші заходи адміністративного порядку, включаючи вищу міру соціялістичної оборони — РОЗСТРІЛ — до порушників цього наказу, а особливо до тих осіб, які займаються аґітацією, розповсюджують провокаційні чутки, ширять паніку, розкрадають майно або продукцію.

Підпис — КАБАЄВ".

(всі підкреслення в тексті оригіналу)

Так були виселені мешканці станиці Полтавської, яка нараховувала 27 тисяч населення; після неї були виселені станиці Уманська з населенням 30 тисяч, Урупська, Медведицька та інші.

Після закінчення громадянської війни червоні партизани, які добровільно воювали на стороні большевиків, користувалися великими привілеями і всілякими перевагами, у зв'язку з чим багато з них стали дуже заможними за рахунок конфіскації майна у „ворогів народу"; коли ж настала черга колективізації, їх „заслуги перед революцією" зовсім не бралися в рахубу, а тому, що багато з них відмовлялися іти до колгоспу і віддати туди придбане ними майно, їх також арештовували і разом з „куркулями" вивозили на Північ.

Залишивши не тільки одноосібників-хліборобів, але й колгоспників без продуктів харчування, большевики свідомо прирекли їх на смерть від голоду. Люди з відчаєм намагалися скрізь шукати щось їстивного, що залишилося в них на токах, городах, на полях або у лісі. На околицях станиць вигинули не лише зайці, лисиці, але й ховрашки і хом'яки. В часи голоду все це вважалося їжею. Були з'їдені собаки і коти. Від недоїдання, від голоду люди перетворювалися в ходячі кістяки-скелети і вмирали. Ніякого обліку померлих совєтська влада не вела, бажаючи замести сліди злочину.

Бачачи страшну картину масового голоду, місцеві комуністи подавали заяви про вихід з компартії або комсомолу. Їх безцеремонно заарештовували і відправляли разом з „куркулями" та „підкуркульниками" за Полярне коло. Особливо багато арештів серед місцевих комуністів і комсомольців, обвинувачених у зв'язках з „куркулями", або в саботажі вказівок совєтських органів, було проведено після надрукування передовиці в газеті „Молот", де говорилося: „Наш ворог ще сильний так, що він у багатьох колгоспах зайняв всі найважливіші пости і впливає не лише на частину колгоспників, але й на нестійкі елементи серед комуністів та членів комсомолу".

Населення хуторів, сіл і станиць вимирало від голоду. Першими вмирали немовлята і діти до 10 років, потім старі люди. Кожний день проїжджали по вулицях підводи, на які складали мертвих, відвозячи їх на цвинтар, де спеціяльні загони закопували їх в ями. Совєтські органи влади суворо заборонили всяке медичне обслуговування. Був також суворо заборонений зв'язок зі сусідніми хуторами, селами, станицями. На дорогах стояли загороджувальні загони військ ҐПУ і війська Червоної армії.

Опухлі від голоду люди, обходячи загороджувальні загони, намагалися дістатися до поблизьких міст в надії знайти там шматочок хліба. Але саме міське населення перебувало на дуже скупих пайках, які видавали на карточки. На вулицях валялися худющі трупи померлих від голоду. Жахливі, душорозпачливі картини голоду, що постають з розповідей небагатьох людей, уцілілих від нього, просто не піддаються описові...

Були і випадки людоїдства, на які соворгани не звертали уваги. Пасажирські поїзди, що йшли на Кавказ, зупинялися лише на вузлових станціях, і ніхто не мав права виходити з вагонів. Суворо заборонялося купувати щонебудь із запропонованих на вокзалах продуктів харчування, а особливо м'ясних, бо владі було достеменно відомо, що „урки" (кримінальні елементи) продавали „свіжі котлєти", приготовлені з людського м'яса.

За що виселяють населення Дону і Кубані і за що залишене населення відкрито морять голодом, цинічно пояснював орган Північнокавказького краю „Молот" 20-го і 22-го грудня 1932 року: 1) за ідеологію місцевого

(Закінчення на стор. 3)

НАЙБІЛЬШОЮ ҐАРАНТІЄЮ ПЕРЕМОГИ ЗЛА НАД ДОБРОМ Є МОВЧАНКА ДОБРИХ ЛЮДЕЙ — СКАЗАВ ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН. СВІТ ЗАПЛАТИВ МІЛЬЙОНАМИ ЖЕРТВ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ ТА ЖИВЕ ПІД ПОСТІЙНОЮ ЗАГРОЗОЮ НОВИХ КАТАКЛІЗМІВ, БО МОВЧАВ 50 РОКІВ ТОМУ, КОЛИ-ТО КОМУНО-МОСКОВСЬКІ НАРОДОВБИВЦІ ВИМОРИЛИ ПЛЯНОВИМ ГОЛОДОМ ПОНАД СІМ МІЛЬЙОНІВ УКРАЇНЦІВ. ЗГАДАЙМО ЦЕ САМІ ТА ПРИГАДАЙМО ІНШИМ НАШОЮ МАСОВОЮ УЧАСТЮ У ВЕЛИКІЙ ДЕМОНСТРАЦІЇ ТА МЕМОРІЯЛЬНОМУ КОНЦЕРТІ У ВАШІНҐТОНІ В НЕДІЛЮ, 2-го ЖОВТНЯ!

Подорож студентів Свято-Софійської Духовної Семінарії в ЗСА по Европі

З ініціятиви єпископа Володимира і завдяки фінансовій допомозі Блаженнішого Владики Митрополита Мстислава, Консисторії УПЦеркви в ЗСА, Опікунчої Ради Семінарії, Українського Вільного Університету в Мюнхені та його фундацій в ЗСА і в Канаді, була уможливлена питомцям Свято-Софійської Духовної Семінарії УПЦеркви в ЗСА 5-тижнева подорож по Европі.

В її програму входили: двотижневі курси з історії української Церкви і релігійного життя в Україні; відвідини музеїв Мюнхену, історичних місць Південної Баварії і міста Зальцбург у Австрії та поїздка до Італії і Греції з огляданням таких визначних міст як Венеція, Барі, Патрас, Афіни, Сальоніки та 6-денним перебуванням на св. Афонській горі.

В день приїзду до Мюнхену у нашої групи, яка складалася з вісімох студентів-богословів та її провідника, інспектора Семінарії отця ігумена Андрія Партикевича, нас дуже сердечно привітав Владика Володимир і примістив нас у гуртожитку українського інтернату „Рідна Школа", який є під керівництвом мґра В. Леника.

Наступного дня був відслужений Молебень, який очолили архиєпископ Анатолій і єпископ Володимир в сослуженні отця протопресвітера Паладія Дубицького, отця ігумена Андрія Партикевича і отця диякона Степана Репи. Після цього відбулося офіційне відкриття курсів, на якому зі словом виступили архиєпископ Анатолій і ректор УВУ проф. д-р В. Янів. Наступного дня почалися самі виклади, які охоплювали такі теми: проф. д-р А. Жуковський—„Окремі моменти в історії української Церкви (Сучасний стан української Церкви в Україні). Приготування до відзначення 1000-ліття хрищення України"; д-р І. Жеґуц—„До джерел історії Української Православної Церкви"; проф. д-р І. Качуровський—„Релігійні моменти в українській поезії"; проф. д-р Г. Васькович „Шкільництво в Україні в роках 1905—1920"; ректор проф. д-р В. Янів—„Релігійність українського народу з етнопсихологічного погляду"; проф. д-р Ю. Бойко-Блохин-„Митрополит Липківський (До основ Шевченкового світогляду"; проф. д-р З. Соколюк—„До правного становища УАПЦеркви".

Під час викладів один день був присвячений прогулянці до Зальцбургу, де питомці мали нагоду оглянути це історично і архітектурно дуже цікаве місто, відвідавши, між іншим, військовий музей та музей композитора Моцарта.

Після успішного закінчення курсів відбулося закриття, на яке чисельно прибуло мюнхенське громадянство, яке по врученні свідоцтв студентам, мало під час товариської зустрічі можливість ближче з ними запізнатися.

У неділю, 3-го липня, Єпископ Володимир у сослуженні отця протопресвітера Паладія Дубицького, отця протодиякона Степана Куреши, отця диякона Степана Репи, студентів духовної Семінарії, іподиякона Давида Віта, Івана Бручока, Карла Собенка та Віктора Дзюби урочисто відправив архиєрейську Службу Божу, в якій українці Мюнхену знову взяли чисельну участь. Ще в той самий день для нашої групи почався другий етап подорожі, яка завершилась відвіданням святої гори Афонської.

Покинувши Мюнхен, ми спочатку поїхали до Венеції, де мали нагоду побачити базиліку св. Марка євангелиста, яка своїми дорогоцінними мозаїками, фресками та іконами здобула світову славу. Але найбільшим скарбом цього собору є, безперечно, святе тіло Марка, яке від 1836 року є замуроване в престолі. Наступною нашою зупинкою було південноіталійське місто Барі. Так само як і Венеція, це місто має свій скарб, а саме—мощі св. Миколая, які були в XI столітті перевезені з Мюри, Туреччина, до Барі і тепер знаходиться у підвалах Свято-Миколайської базиліки. Поїхавши з Барі далі на південь до міста Бріндізі, ми поромом переплили до Патрасу, Греція.

Після Служби Божої в парафії свв. Петра і Павла в Мюнхені-Людвіґсфельді.

Світлив Л. Гільтайчук

Хоч наша група там тільки дуже коротко затрималася, ми все ж таки мали нагоду помолитися над мощами святого Апостола Андрія Первозванного, який для нашого народу має особливе значення, бо саме він провадив місійну працю на територіях нашої батьківщини.

Лишивши Патрас за собою, ми поїхали до Афін, де чотири дні мали можливість оглянути один із центрів старогрецької культури. В останній день перебування в Афінах в кожного з нас почав творитися вже певний неспокій, бо Афон, найвища ціль подорожі, зближувався.

Покинувши Афіни, наша група ще один день затрималася в Сальоніках, а звідтам поїхала до Уранополіс, містечка, яке вже граничить з Афонською Республікою. Ніч в Уранополісі для нас не мала кінця, бо ми нетерпеливо чекали на переїзд кораблем до Святої Гори, про яку слід дещо розказати.

Афонська Гора—по-грецькі „Гаґіон Орос"—знаходиться на східньому крилі півострова Хальдікікі. Територія цієї республіки простягається приблизно на 60 кілометрів вдовжину і 8-12 кілометрів ширини. Перші монахи там поселилися у УІІ столітті, але Афон, як центр православного чернецтва, офіційно був признаний 200 років пізніше. В X столітті почалася будова манастирів, як наприклад, так званого Меґісті Лавра, який до сьогодні ще є найбільшим з 20 діючих манастирів.

Між грецькими манастирями також існує один сербський, один болгарський та один російський. Майже кожний з них ще має скити, що є йому підпорядковані. Сьогодні в цілості ще можна нарахувати приблизно 1300 монахів, які щоденно стараються зберегти цю святість православ'я на землі.

Завдяки Патріярхові Константинопільському Димитріосові, який дав нам дозвіл на відвідини Святої Гори, наша мрія побачити Афон здійснилася. Прибувши кораблем до афонського порту Дафні, ми взяли автобус (єдиний, що їде по Афоні) до столиці Карес, де кожному, хто відвідує Святу Гору, треба зареєструватися. Полагодивши це, ми рушили в дорогу, щоб відвідати скит св. пророка Елії.

Погода на таку мандрівку була досить немилосердна, бо термометер нам показував, що в тіні було майже 40 ступенів тепла. Перейшовши через гори-доли, ми, втомлені, нарешті, добралися до скіту. Хоча монахів там було не так уже багато, скит своїм імпозантним виглядом зробив таке враження, нібито в ньому жили і працювали кілька сотень монахів.

Монахи нас дуже гарно прийняли, погостили нас, показали нам скит і його довкілля та розказали нам дещо про його історію. Цікаво нам було почути, що скит цей збудував український монах Паїсій Величковський в другій половині XУІІІ століття. Крім того, ми також довідалися, що на початках тут переважно були монахи з України та Молдавії.

Наступного дня отець Андрій відправив Літургію з Молебнем, а потім ми вирушили далі в дорогу, щоб відвідати болгарський манастир Есфіґмену, в якому молився св. Антоній Печерський, засновник Київської Лаври і тим самим чернецтва в Україні. Оглянувши манастир, церкву та її іконостас, який є один із найгарніших на цілому Афоні, ми пішли до сербського манастиря Хиландар.

Греба сказати, що монахи-серби нас надзвичайно тепло прийняли і відкрили нам доступ до таких частин манастиря, де звичайний турист, мабуть, ще не ступив. Тому ми вирішили залишитися там на дві ночі, щоб мати досить часу все оглянути. Надзвичайно цікавий був там музей, де нам показали ікони ще з візантійської доби, різьблені царські ворота з початку XУІІ століття та багато дорогоцінних рукописів.

Далі нас попровадили до бібліотеки, яка нараховує понад 20,000 томів. Під кінець нашого перебування ігумен цього манастиря запросив нас до себе і, схвалюючи наше зацікавлення, вручив нам грамоту, яка потверджує відвідання нашої групи, та, прощаючись з нами, побажав всього найкращого в майбутньому житті.

Наступною зупинкою був для нас грецький манастир, який заснували монахи-грузини при кінці X століття. Там ми мали нагоду оглянути музей, в якому затрималися ризи Патріярха Діонісія ІУ, як і мантія Григорія У. Крім музею, ми були в бібліотеці, яка має понад 15,000 томів.

Наступного дня настав час відвідати останній манастир, який в нас був заплянований, а саме: російський манастир Пантелеймон. Там ми мали нагоду заприязнитися з одним монахом, який добре володів англійською мовою і тому старався нам якнайбільше показати і пояснити. Цікаво для нас було побачити там мощі різних святих, частину чесного хреста та схоронище черепів і костей спочилих монахів. Протягом одного дня ми майже все оглянули і, на жаль, вже мусіли почати себе морально підготовляти до нашого від'їзду.

Вранці наступного дня ми, втомлені, трохи невиспані, але зате дуже задоволені, попрощалися з ігуменом та монахами цього манастиря і сіли на корабель, яким знову заплили у „світські околиці".

Спочатку нам трохи тяжко було привикнути до реґулярного життя, але обставини нас примусили наново підпорядкуватися звичайному життєвому ритмі. На поворотній дорозі до Мюнхену ми вирішили ще один день перебути в Афінах, щоб купити собі кілька пам'яток з цієї незабутньої подорожі.

Приїхавши до Мюнхену в суботу 23-го липня, ми мали можливість трохи відпочити, а наступного дня по Св. Літургії, яку отець Андрій відправив у парафії Мюнхен-Людвіґсфельд, попрощатися з мюнхенським громадянством та подякувати йому за сердечність, яку ми ще довго будемо згадувати. В день нашого від'їзду до Америки, прийшов Владика Володимир, щоб з нами попрощатися та поблагословити нас у далеку дорогу.

Ми ще раз дякуємо усім, а особливо Владиці Володимирові за те, що уможливили нам таку прицікаву, корисну та незабутню подорож.

Юрій Гільтайчук

Нагороджені на ІУ Світовому конкурсі для молоді ім. Марусі Бек

Четвертий Світовий конкурс для молоді ім. Марусі Бек „Україна в англомовних виданнях" був виголошений на 1982 рік. Протягом цього року учасники конкурсу пильнували англомовну пресу вільного світу (українська англомовна преса не включається), збирали з неї все, що відносилося до України чи українців, і з осягнених матеріялів комплектували збірники. До кінця березня 1983 збірники були надіслані Комітетові й передані жюрі, яке їх оцінювало, враховуючи кількість зібраного матеріялу, його вартість і саме укомплектування.

Жюрі працювало у складі: мгр Володимир Баран, голова, мґр Віра Андрушків, д-р Валентина Савчук—члени.

Учасники конкурсу поділені на дві групи: молодшу у віці від 14-ти до 17-ти років та старшу—від 18-ти до 24- ох років. Розглядаючи збірники, жюрі ствердило, що молодша група була більш активна ніж старша. На підставі оцінок збірників, які зробило жюрі, Комітет Світового Конкурсу для Молоді на спільному засіданні з головою жюрі присудив такі нагороди й відзначення:

з молодшої групи присуджено другу нагороду у сумі 200 дол. Оксані Родак з Торонто (Канада) та відзначення у сумі 75 дол. Єлисаветі Гарбузюк з Елмгирсту, Ілл., Марті Подолюк з Гіклвіллу, Ню Йорк.

Із старшої групи присуджено відзначення у сумі 150 дол. Василеві Корцеві з Торонто.

Рівень збірників ІУ конкурсу „Україна в англомовних виданнях" був нижчий від попередніх. Головним недоліком було те, що учасники не охопили журналів та інших родів преси, а зосередилися на газетних статтях. З цієї причини учасникам присуджено переважно відзначення, а не нагороди.

Своєрідним винятком поміж нагородженими є Оксана Родак. Від 14 років життя почавши, вона бере участь у конкурсі вже третій раз підряд і з кожними роком її збірник підноситься на вищий рівень та був найкращим у молодшій групі на конкурсі за 1982 рік. Це вже її третя нагорода.

Всі, хто бере участь у П'ятому конкурсі на 1983 рік, і є у процесі комлектування своїх збірників, мусять згаданий недолік врахувати. Для нагород журнальні статті мають велике значення, як також інші видання, крім газет. Учасники старшої групи мають доступ до університетських видань, до поточних писань молодих істориків-совєтознавців і т.д., бо там можуть бути цінні матеріяли.

Конкурс „Україна в англомовних виданнях" має фінансові труднощі. Він вимагає постійного впливу грошей, якого немає. Те, що конкурс проголошено вже п'ятий раз, завдячуємо його фундаторові д-р М. Бек, яка склала 2,000 дол., та Українській Федеральній Кредитовій Кооперативі „Самопоміч", (Дітройт, Міш.), яка протягом п'яти років приділила для конкурсу 1,000 дол. Всі нагороди ІУ конкурсу в сумі 500 дол. були зафундовані саме цією установою. Отримано ще додаток—50 дол. від 26 Відділу СУА ім. О.Басараб та допомогу від наших визначних громадян: д-р М. Балтарович—50 дол. д-р Б. Дзюбановський—25, д-р В. Савчук—50, д-р М. Юзич вже третій рік покриває всі видатки, пов'язані з друкуванням текстів для преси, звернень тощо.

Без допомоги д-ра М. Юзича праця комітету була б значно ускладнена й вимагала б додаткових видатків. Чимало коштів для перепровадження конкурсу покривають своїми грішми члени екзекутиви Комітету.

Не зважаючи на те, що конкурс „Україна в англомовних виданнях" дотичить молодь не лише Америки, але й всього вільного світу, і що нагороди вже отримали чимало учасників з Канади й Англії, крім Дітройту (за винятком Братського Союзу, який був дав 100 дол.), ніхто з іншого міста чи країни не допоміг.

Знаючи щедрість і великий патріотизм українських меценатів Америки, Канади чи інших країн, Комітет звертається до них з щирим проханням дати фінансову базу для продовження конкурсу „Україна в англомовних виданнях". На один рік для нагород потрібно 1,500 дол. Часом менше, якщо збірники слабші, часом більше—якщо сильніші. Цей конкурс дуже цінний для молоді й для всього суспільства, бо таким шляхом будується перший унікальний архів „Україніка".

За Комітет Світового Конкурсу для Молоді ім. Марусі Бек

Марія Гарасевич, голова

Голод тридцятих...

(Закінчення зі ст. 2)

буржуазного націоналізму; 2) за буржуазне мислення; 3) за ідеологію націоналістичної і шовіністичної самостійности; 4) за куркульську незалежність; 5) за місцевий націоналізм.

Таким чином, совєтська влада ясно підкреслювала, що поряд з проведенням суцільної колективізації вона керувалася і чисто політичними цілями, щоб зламати опір козаків до неї і до її заходів. Це ще більше усугублює відповідальність комуністів за вчинені ними нелюдські злочини.

Щоб якось применшити опір населення, совєтські органи ще з початку зими 1931 року зібрали тільки у південних станицях Кубані понад 60 тисяч молодих людей і відправили їх вантажними автами на „будови комунізму" — за межі Дону і Кубані. Молодь була поділена на робітничі батальйони, які у люту холоднечу, без належного зимового одягу і харчування працювали по 12 годин на добу на будівництві доріг і в каменоломнях. За свідченням одного з цих нещасних людей А. Осипенка в його спогадах „Чому вони нас знищили", лише 15 відсотків із 60 тисяч залишилося в живих.

Найбільша смертність була в січні-квітні 1933 року, який назавжди залишився у пам'яті тих, хто пережив ці страшні часи. Всі з нетерпінням очікували настання весни, плекаючи надію знайти на полях щось придатне для їжі.

В той час, як сільське населення України, Дону і Кубані вимирало від створеного большевиками штучного голоду, совєтські та іноземні пароплави в портах Одеси, Херсону, Миколаєва, Ростова, Новоросійська, Єйська вантажили відібране у хліборобів збіжжя для продажі його за надзвичайно низькі демпінгові ціни за кордоном... Одержана від цієї продажі валюта ішла на зброєння СССР, на індустріялізацію і на субсидії „п'ятих колон" комуністичних партій на Заході.

Не зважаючи на те, що совєтська влада всіляко приховувала і приховує правду про штучно створений нею в 1932-1933 роках голод на Україні, Дону і Кубані, ми все ж таки знаходимо боязливе визнання цього факту у статті М. Шолохова в книзі „Сталін Й. В. Збірник статтей до 60-річного ювілею", виданій у Москві в 1940 році. Напередодні війни проти Совєтського Союзу М. Шолохов намагався перекласти відповідальність за голод на місцевих керівників. На сторінці 239-ій він дослівно пише: „В 1933 році місцеві керівники під приводом боротьби проти саботажу в колгоспах, забрали у них увесь хліб. Все зерно, включаючи і те, що належалося колгоспникам за їх трудодні, було забрано. Голод почався в колгоспах".

Це визнання було потрібне напередодні війни, коли почалося творення окремих козачих військових з'єднань Червоної армії, які під час Другої світової війни були включені в козачі корпуси. Першим корпусом командував генерал Доватор.

Захід знав і писав про голод в СССР. Уряди багатьох держав і багато добродійних організацій, у тому числі і Міжнародний Червоний Хрест в Женеві багато разів висловлювали свою готовність надати допомогу голодуючому населенню, але Сталін рішуче заперечував факт голоду.

Західня преса, особливо французька, англійська, швайцарська, німецька і американська, писала про голод. Прем'єр-міністер Норвеґії Мовінкел поставив на сесії Ліґи Націй у Женеві питання про голод в СССР. Генеральний секретар Конгресу Европейських Меншостей підняв питання про голод в СССР на засіданнях 16-19 вересня 1933 року в Берні (Швайцарія). Віденський кардинал Теодор Інітцер поставив питання про голод в СССР на конференції католицьких епископів у Відні в серпні 1933 року.

Сталін визнав цей голод у своїй розмові з Вінстоном Черчілем 15-го серпня 1942 року. Черчіль тоді запитав Сталіна: „Чи можете ви порівняти тяжкість і втрати війни з труднощами колективізації і зв'язаним з нею голодом в 1932-1933 роках? На те Сталін відповів: „Це було дійсно страхіття! Це був жах і він тривав роками! Але ця акція була абсолютно необхідною для Росії, щоб трактори могли орати наші широчезні поля" (Вінстон Черчіль. „Друга світова війна". Том 4. Глава 25).

Голод 1932-1933 років носить безперечно характер навмисного, свідомого народовбивства.

Встановити точну кількість жертв цього жахливого голоду тяжко, але приблизно його можна визначити на основі демографічних даних за роки, що передували голодові, і перші роки після нього. В основу підрахунків треба брати офіціяльні дані перепису 1926 і 1939 років в СССР, дані 1932 року, відомі у зв'язку з встановленням карткової системи, кількість виборців за 1934 рік, опубліковані матеріяли перепису 1937 року (хоча повна публікація цих даних була заборонена саме у зв'язку з величезним зменшенням народонаселення на територіях України, Дону і Кубані, а організатори перепису 1937 року, як відомо, були розстріляні).

При цьому слід взяти до уваги не лише кількість померлих від голоду, але й від хвороб, кількість вивезених людей, що загинули на Півночі і на Сибірі, кількість розстріляних під час розкуркулювання і колективізації. Необхідно врахувати і дітей, які народилися після перепису 1926 року, але не дожили до перепису 1939 року.

Створений у 1932-1933 роках совєтською владою штучний голод на Україні і на Козачих Землях був нею свідомо заплянований як конечний ступінь до суцільної колективізації, що проводилася драконівськими методами і увійде до історії большевизму як одна з найбільш чорних сторінок його злочинних дій.

Переклад з російської мови Р. Ю.

Президія Об'єднання Українських Письменників „Слово"

Ділимося з Українською Громадою сумною вісткою, що в Австралії, на 80-му році життя, померла відома поетеса

бл. п.

ЛІДІЯ ДАЛЕКА

(Лу Кія)

Народжена 1903 року, на Дніпропетровщині, (Справжнє прізвище Галина Чорнобицька), природознавець з освіти, Вона була авторкою численних ліричних поезій, зібраних частково в збірці „Леґіт і бризи" та багатьох сатиричних і пародійних творів.

Педагог з освіти Вона, одночасно, опублікувала багато вартісних збірок поезій і оповідань для дітей різного віку.

Перед Пам'яттю Покійної схиляємо свої голови. Висловлюємо глибоке співчуття рідним Поетки та Її колеґам з Австралійської філії Об'єднання Українських Письменників „Слово".

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Президія ОУП „Слово"

В П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

бл. п. д-ра

Мирослава Орловського

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в церквах:

Царя Христа, Бостон, Масс.;
св. Андрея, Парма-Клівленд, Огайо;
св. Івана Хрестителя, Гантер, Н. Й.

Дружина — ТАМАРА
Дочка — МОТРЯ з мужем МИХАЙЛОМ
і донею ТЕСЕЮ
Дочка — ДЗВІНКА з мужем ЯКОВОМ

Про великих меценатів української науки

Св. п. Микола і Наталія Данильченки.

На весні цього року один із доповідачів на щорічній Конференції Шевченкознавства д-р Юрій Гаєцький, науковий співробітник УНІГу прочитав доповідь про нащадків козацької старшини, яка після упадку Гетьманської держави зберегла свою історичну свідомість й допомогала у різних культурних починах в Україні. Один із цих нащадків видав Шевченкового „Кобзаря", а інші приймали Шевченка в своїх мастках і йому допомагали.

„Козацькому роду нема переводу". Про це може посвідчити приклад подружжя Миколи і Наталії Данильченків, які є почесними добродіями Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці.

Микола Данильченко, потомок козацького роду, що брав участь у повстанні гетьмана Б. Хмельницького, народився 1886 року й студіював агрономію й фінанси. В 1917-1920 роках, під час творення української держави, він зголосився до служби у фінансовому міністерстві й за доби Української Народної Республіки дослужився до високого посту заступника міністра фінансів.

Про його становище у державній службі свідчить його підпис під одним виданням десяткарбованцевих банкнотів. Він мав за собою досвід з передвоєнного часу, коли він працював у державному агрономічному відділі й довший час перебував у російських колоніях на меліораційних відрядженнях. Під час свого перебування на такій службі в Туркестані він одружився з Наталією.

Після упадку української держави, він з дружиною вимігрував на Захід, спочатку до Европи, а 1924 року виїхав до Канади, а згодом до ЗСА. В обох країнах він старався здобути економічну незалежність. Пробував багато торговельних і агрикультурних підприємств, з-поміж канадських — відоме підприємство плекання й торгування голляндськими тульпанами, а поміж американськими — плекання і торгування тропічними птицями. Набувши великий „вікторіянський" дім у місцевості Тінек стейту Ню Джерзі, він крім свого підприємства, розташованого в тому домі, був діяльним у громадській праці. Довгі роки він був касиром Об'єднання Українських Організацій Америки.

Його непосидющий дух не вдоволявся малими успіхами. З Тінеку перенісся він до містечка Покіпсі в середній частині нюйоркського стейту, де відкрив підприємство чищення вікон й розбудував його до такої міри, що між його клієнтами була велетенська корпорація ІБМ, яка в цій околиці має один із своїх великих центрів.

Доробившись, він не покидав думки про свою професію агронома. Набув за невеликі гроші більшу гористу посілість коло самої „Союзівки", на якій плянував плекати ліс й будувати в ньому хати, чи навіть більшу українську колонію. Серед цих плянів помер він від удару серця в 1957 році на 71-му році життя. Лежить він похований на міському цвинтарі в Покіпсі над рікою Гадсон, заснованому ще в 1852 році.

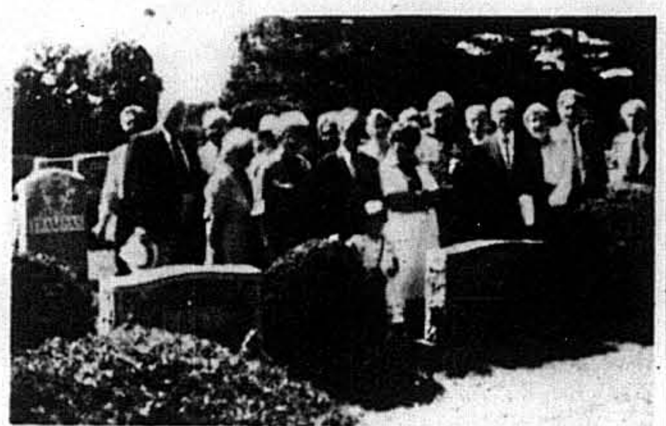
Св. п. М. Данильченко був великим приятелем української науки, зокрема найстаршого українського Товариства ім. Шевченка, відомого йому ще з довоєнних часів з Києва. Вже за свого життя він плянував подарувати НТШ частину свого майна. Його намір виконала його дружина, яка пережила його повних десять років й померла в Покіпсі в 1967 році, проживши 76 років. Була вона на п'ять літ молодша від свого чоловіка.

У своєму завіщанні вона, згідно з наміром покійного мужа, записала свою керґонсонську посілість для НТШ. Частину тієї посілости попастило НТШ продати міжстейтовій парковій комісії й з придбаних грошей постав, згідно з волею спадкодавців, видавничий фонд, з відсотків якого виходять нові книжки, здебільшого нові томи великої й старої, бо вже 90-літньої українознавчої серії п. н. „Записки НТШ". Це видання розбуду вав колишній голова НТШ проф. Михайло Грушевський на світове видання, яке з його часу досі знаходиться на полицях великих бібліотек світу.

До 1939 року вийшло у Львові 155 томів „Записок", а вже на поселеннях видано дальших 47 томів. Саме знаходяться в друкові 202 і 203 томи. Кілька томів „Записок" присвячено пам'яті Данильченків, що й позначено на них.

Позичивши з цього постійного фонду частину грошей на набуття й основну перебудову нового дому, НТШ веде тепер кампанію збірки на ювілейний фонд НТШ, в його 110-річчя, щоб з нього, в першу чергу, повернути позичку до видавничого фонду Данильченків, щоб надалі продовжувати жваву видавничу діяльність НТШ, каталог якої за 1945-1980 роки п. н. „Публікації НТШ 1945-1980" обіймають імпозантне число — 235 позицій. Це число в останніх роках значно збільшилося, саме завдяки існуванню постійного фонду великих доброродіїв НТШ й української культури св. п. Миколи й Наталії Данильченків.

Щоб вшанувати цих прикладних громадян саме в ювілейному році НТШ, 14-го серпня 1983 року була відслужена заходами НТШ й місцевої православної парафії ім. св. Володимира Великого в каплиці на „Союзівці" заупокійна Служба Божа, що її відправив парох о. Константин Калиновський, співав церковний хор під орудою проф. Володимира Бакума. Після Служби Божої о. Калиновський відправив Панахиду над могилою Данильченків у Покіпсі на місцевому цвинтарі, в якій також взяли участь церковний хор. Надгробне слово сказав голова НТШ д-р Ярослав Падох, а о. парох під час Служби Божої сказав гарне слово про щедрих жертводавців.

Отець К. Калиновський відправляє Панахиду над могилою св. п. Миколи і Наталії Данильченків.

Після відправи у сусідньому ресторані відбулася гостина для учасників, на якій було двадцять осіб, які прибули з Керґонксону й околиці, та Оксана Ленець, професор музики у місцевому коледжі в Покіпсі, яка опікувалася св. п. Наталією Данильченко до її смерти. Між присутніми були, крім згаданих о. К.Калиновського й д-ра В.Бакума, професора коледжу в Ню Полц, представники НТШ: голова, дійсний член НТШ д-р Едвард Жарський, д-р Степан Вовк, член Президії, і проф. Цапка, голова ювілейного комітету НТШ в Нюарку, а також Д. Жарська, О.Деніченко, М. Аврамчук, Н. Кравців, О. Бакум, І. Падох, мгр М.Аврамчук, В. Цимбала й інші. Всім їм належиться признання й вдячність за їх труд і віддання пошани тим, які віддано служили своєму народові не лише за життя, але й по смерті.

Ярослав Падох

Сен. К. Дадд...

(Закінчення зі ст. 1)

спілок і організацій та об'єднань, наприклад, Об'єднання польських письменників і журналістів. „Аргументи місцевих лідерів, в тому числі міністра фінансів в уряді Ярузельського Станіслава Нєскажа, мене абсолютно не переконали", — заявив Дадд журналістам.

Американський сенатор відкинув з обуренням закиди згаданого міністра, що це, мовляв, З'єднані Стейти Америки створили в Польщі стан господарської стагнації і що польський уряд в нічому не винний, а тим більше протектор Польщі Совєтський Союз, який, на думку, Дадда повинен все таки більше допомагати польському народові двигнутись з кризи замість висилати зброю для повстанців Ель Сальвадорі, Нікарагуа й інших країнах в Центральній Америці, як зрештою до інших країн світу.

З Лехом Валенсою Дадд розмовляв майже чотири години. Під час тієї розмови Валенса між іншим заявив, що він в ніякому випадку не може тепер покинути своєї країни, бо йому напевно дали б змоги повернутись назад до Польщі. „Тільки у випадку особистого запрошення Папи Римського я можу виїхати за кордон, бо тоді матиму певність, що повернуся до своєї батьківщини", — заявив Валенса Даддові. Він (Валенса), до речі, є також великим противником знесення санкцій проти Польщі, бо це знесення використає уряд для придушення все ще існуючої нелегально „Солідарности".

Папа заявив у розмові з сен. Даддом, що він вдячний американському народові і Урядові за те, що він так багато допоміг „моєму народові", тобто Польщі і просив сенатора передати подяку за це всім американцям.

„Українські зустрічі" в Пармі.

Вже від вісьмох років українська католицька парохія св. Андрея у Пармі, Огайо, влаштовує в другу неділю вересня Українські Зустрічі, щоб усі українці Великого Клівленду хоч раз у році зійшлися разом.

Кожного року комітет влаштовує ці Зустрічі з певних нагод. Цього року вони відбудуться з нагоди 50-ліття „Української Молоді Христові" у Львові, де тоді понад 100,000 української молоді манифестували свою вірність Христові. „Щось подібного Львів ще не бачив", — так сказав про цю подію Митрополит Андрей Шептицький.

В цьому році молодь Великого Клівленду складе приречення вірности Христові перед Евхаристійним Спасителем. Це відбудеться в церкві св. Андрея в 3-ій год. після полудня. Щоб прикрасити спеціяльну відправу, співатиме хор парохії св. Андрея під проводом М. Кнаппа. Наш о. декан шамбелян М. Федорович запрошує всю молодь Клівленду до участи. Сподіваємося, що це все відбудеться величаво і залишить слід в душі неодної молодої людини.

Н.Н.

Українці Баффало в 50-ту річницю голокосту в Україні

Цього року ми, українці у вільному світі, відзначаємо 50-ту річницю національної трагедії нашого народу в Україні 1932-1933 років.

Українці Баффало, Н. Й., на жаль, не спільно, через назлощасне розбиття, але з ініціятиви соборно думаючих громадян, створили Громадський Комітет для належного відзначення 50-ої річці голодомору.

До праці Комітету включились: деканат українських католицьких церков, православна парафія св. Тройці, та такі організації: Пластприят, хор „Бурлаки", Відділ ОДВУ, Відділ ТУІА, Відділ Ради Прихильників УНР, Пластова Станиця, Відділ УЛТПА, Студентська Громада, Допомогова Секція, Товариство Гуцулів, Українсько-Американський Дім, Рідна Школа, Об'єднання Дивізійників УНА, Окружний Відділ УНС, Станиця Американсько-Українських Ветеранів, 49-ий та 97-ий Відділи Союзу Українок Америки.

На своєму засіданні 26-го травня вибрано Екзекутиву в складі: голова — Володимир Дзюба; заступник голови — Б. Пашковський; секретар — Ярослав Пришляк; скарбник — Марта Стасюк; член — Оксана Бережницька.

До Почесної Президії обрано: о. д-р Павла Івахова та о. Богдана Сенцьо. Комітет плянує висвітлення фільму про наш голокост на публічному телевізійному каналі; розповсюдження летючок серед населення Баффало та околиць; поміщення відповідної публікації в місцевій англомовній пресі, влаштування інтерв'ю зі свідками нашого голокосту для місцевої телевізії та преси, а 25-го вересня відбудеться Соборна Панахида по жертвам голодомору та Жалобна Академія з відповідною програмою у виконанні місцевих та зі сусідньої Канади сил.

Сподіваємося, що вся українська громада Баффало та околиць соборно візьме участь у належному відзначенні трагедії нашого народу 50 років тому.

В. Д.

Кооперативний „Веселий день" в Чикаго

У співпраці кооператив — Каси „Самопоміч", кооперативи „Самодопомога", Кооперативної Забезпеченевої Агенції і ЦУКА, 7-го серпня на кооперативній Оселі Равнд Лейку, 45 миль від Чикаго, відбувся кооперативний так званий „Веселий день".

У цей день, замість відпочивати, загоряти, з книжкою в холодку сидіти чи плавати на вітрильнику, директори і працівники згаданих установ посвятили свій день відпочинку для української кооперації, для української громади. Цілий день вони працювали: паркували автомашини, смажили ковбаски і „гамбурґери", обслуговували гостей при столах і кіосках, возилися із льодом, морозивом, харчами, прибирали, замітали, без винагороди, без заплати — це ж для розвитку української кооперації.

Ліда Риндик і Богдан Бухвак під час „Веселого дня".

Кооперативний день розпочався 11-ій годині Службою Божою. У програмі „Веселого дня" були — шаховий турнір, дитячі гри, спортові змагання для дорослих і молоді, мистецькі виступи та інші розваги.

Діти витягають квитки; директори роздають нагороди.

Поміж гостями був присутній майор міста Равнд Лейк, та фільмова бригада від КЮНА — національного об'єднання кредитових уній Америки, що накручувала уривки подій Дня для документального фільму про діяльність кредитових уній у ЗСА.

Гарною несподіванкою й атракцією був концерт дуету Ліди Риндик і Богдана Бухвака. У супроводі гітар вони проспівали зо два десятки сучасних і народних пісень, між ними багато лемківських пісень — Богдан бо щойно кілька років тому приїхав з Лемківщини.

Найбільшою атракцією Дня, звичайно, була розгра квитків вкладчиків каси „Самопоміч". Щасливими були 32 особи, що виграли нагороди. 1,000 дол. виграла Євгенія Овчарук; по 300 дол. виграли Йосиф Шкільник, Мирон Луцишин, Йосиф Богданик, Ярослав Данилишин і Ліяна Капек; по 100 дол. виграли Анна Малаховська, Ірина Гринчишин, Марія Бенковська, Марія Бочкевич, Михайло Пушак, Роман Ганздюк, Ярослава Пилипович, Михайло Довгополюк, Роман Дзядик, Юрій Верещак, Марія Попловська, Євгенія Бялий, Марія Левченко, Олекса Джемюк, Петро Вруський, Микола Білецький, Володимир Пігут, Павло Павлишин, Роман Бабик, Катерина Баранська, Олег Олексин, Євгенія Даріян, о. Андрій Шагала, Євдокія Березовська, Марія Чорняк і Михайло Сенків.

Цього разу менш щасливою була одна пані, яка з повною жменею квитків нетерпеливо чекала і чекала на оголошення її прізвища, а її не оголосили. Попередніми роками вона була щасливішою, бо виграла телевізор і ровер. Ще менше щасливим був один чоловік, прізвище якого діти витягнули з бочки. Тому що він недавно поступив на працю до Каси, а працівники і їхні родини не кваліфікують на розграшу, він, бідний, напевно, тільки гірко облизався — таке правило!

Кооперативний „Веселий день" був успішним: гостей було багато, на оселю прибуло понад 400 авт і два автобуси. Гості були задоволені — цього року на Кооперативному дні навіть дощ не падав. Дирекція оселі була найбільш задоволена, бо увесь чистий прибуток піде на утримання і розбудову Кооперативної оселі Равнд Лейку.

Ол. Пошиванник

ДЕЯКІ ЛЕТУНСЬКІ ЛІНІЇ, зокрема трансатлантицькі, вже заповіли зниження цін на перелети до Европи і на інші континенти. Наприклад вже від 1-го вересня ц.р., можна буде купити квиток у дві сторони до Великобританії за 398 доларів. Ця приманлива пропозиція є нижчою на 27,5 відсотка від теперішньої. Одинокою передумовою є те, що пасажир мусить закупити квиток 10 днів раніше і час тривання повороту мусить тривати мінімально 14 днів.

ВАШІНГТОН ДЕЩО затурбований, що деякі країни Латинської Америки, а зокрема Болівія, Колюмбія, Джамайка і Перу, не можуть дати собі ради з торгівцями наркотиками, які вирощують і процесують зокрема кокаїну і маріхуану та масово перевозять ці „продукти" до З'єднаних Стейтів Америки, Канади, а також до багатьох інших країн, включно з Европою. У звідомленні говориться, що члени Палати Репрезентантів відвідали згадані країни літом цього року і стверджали, що тільки Мехіко дає собі сяк-так раду з контрабандами.